

Bölüm 21

ORAL KAVİTE VE OROFARENKS ENFEKSİYONLARINDA AĞRI

Ömer KARAŞAHİN¹

GİRİŞ

Oral ağrı, diş ağrısı ve orbitomental çizginin altındaki dokular ile ilişkili ağrılar orofasial ağrı olarak tanımlanmaktadır. Epidemiyolojik çalışmalarda orofasiyal ağrı prevalansı %14 - %19 arasında gösterilmektedir. Oral kavite ve orofarengal bölgedeki enfeksiyonların neden olduğu inflamasyon ilişkili ağrı, bu ağrı kapsamında değerlendirilecektir. Ağrı duyusunun santral sinir sistemine iletilicileri, miyelinsiz C lifleri ile miyelinli A- delta liflerinin distal uzantılarından oluşmaktadır. Bu nosiseptörlerin aktivasyonu keskin, batıcı ve iyi lokalize edilen bir ağrı oluşturmaktadır. C lifleri, inflamasyonda olduğu gibi yanıcı, gecikmiş, devamlı ve inatçı karakterdeki ağrıdan sorumlu olduğu belirtilmektedir. İmpulsları çok yavaş olarak iletilmektedir. Dolayısıyla daha donuk, daha yaygın ağrı oluşmaktadır.

Ağrı, gerçek veya olası doku harabiyeti ile ortaya çıkan kişiye özel ve hoş olmayan duygu ve deneyim olarak tanımlanmaktadır. Orofarengal bölgede ağrı oluşturan odontojenik veya non-odontojenik birçok neden bulunmaktadır. Orofarenks ve boyun boşluklarındaki bakteriyel enfeksiyonların çoğu odontojenik enfeksiyonlardan kaynaklanmaktadır. Bu enfeksiyonlar, sıklıkla polimikrobiyal olup genellikle de endojen floradan kaynaklanan organizmalarla meydana gelmektedir. Diğer taraftan non-odontojenik enfeksiyonlarda ise cinsel yolla bulaşan mikroorganizmalar, çocukluk çağı viral enfeksiyonları, zoonotik enfeksiyonlar gibi hemen hemen tüm mikroorganizmalar etken olmaktadır. Orofarengal bölgede görülen bu enfeksiyonlar birçok farklı klinik semptomla ortaya çıkmaktadır. Bölge enfeksiyonlarında ağrının, ayırıcı tanım yaptırmaktan çok şiddeti, süresi ve tarzıyla enfeksiyonun prognozu hakkında fikir verebileceği düşünülmektedir. Bu bölümde, orofarengal bölgede gelişen enfeksiyonların klinik semptomunda ağrı varlığı, tarzı, natürü ve lokalizasyonu irdelenmektedir (1, 2).

¹ Uzm. Dr., SBÜ Erzurum Bölge Eğitim ve Araştırma Hastanesi, mrkrshn@hotmail.com

göre gelişen enfeksiyonların ayırıcı tanısında kullanılabilir. Genel hatlarıyla tedaviyi, enfeksiyon etkenine yönelik antimikrobiyal ilaçlar ve kaynak kontrolünü sağlama oluşturmaktadır.

KAYNAKLAR

1. Lipton JA, Ship JA, Larach-Robinson D. Estimated prevalence and distribution of reported orofacial pain in the United States. *The Journal of the American Dental Association*, 124(10),115-121.
2. Öztürk Z. Endodontiyle İlişkili Temel Ağrı Biyolojisi ve Ağrı Nedenleri. *Turkiye Klinikleri Endodontics-Special Topics*, 4(2), 1-7.
3. Gutierrez-Perez J.L, Perea-Perez E.J, Romero-Ruiz M.M. Orofacial infections of odontogenic origin. *Oral Medicine and Pathology*, 9(4), 280-287.
4. Chow A.W. (2014). Infections of the Oral Cavity, Neck, and Head. In Bennett J.E, Dolin R, Blaser M.J.(Eds), *Mandell, Douglas, and Bennett's Principles and Practice of Infectious Diseases* (8th ed., 790-805).; London: Elsevier Health Sciences
5. Shaw J. Infections of the oral cavity. *Principles and Practice of Pediatric Infectious Diseases*, 2(1), 193-199.
6. Epstein J.B. Mucositis in the cancer patient and immunosuppressed host. *Infectious Disease Clinics of North America*, 21(2), 503-522.
7. Enwonwu CO. Noma--the ulcer of extreme poverty. *The New England Journal of Medicine*, 354(3), 221-224.
8. Paster B.J, Falkler W.A, Enwonwu C.O. Prevalent bacterial species and novel phlotypes in advanced noma lesions. *Journal of Clinical Microbiology*, 40(6), 2187-2191.
9. Osuji O.O. Necrotizing ulcerative gingivitis and cancrum oris (noma) in Ibadan, Nigeria. *Journal of Periodontology*, 61(12), 769-772.
10. Scott C.M, Flint S.R. Oral syphilis--re-emergence of an old disease with oral manifestations. *International Journal of Oral and Maxillofacial Surgery*, 34(1), 58-63.
11. Karakuzu A, Özçelik S. Oral Mukozanın Bakteriyel Enfeksiyonları. *Turkiye Klinikleri Dermatology-Special Topics*, 8(4), 29-34.
12. Wiesner P.J, Tronca E, Bonin P. Clinical spectrum of pharyngeal gonococcal infection. *New England Journal of Medicine*, 288(4), 181-185.
13. Little J.W. Gonorrhoea: update. *Oral Surgery, Oral Medicine, Oral Pathology, and Oral Radiology*, 101(2), 137-143.
14. Sirisanthana T, Brown A.E. Anthrax of the gastrointestinal tract. *Emerging Infectious Diseases*, 8(7), 649-651.
15. Beatty M.E, Ashford D.A, Griffin P.M. Gastrointestinal anthrax: review of the literature. *JAMA Internal Medicine*, 163(20), 2527-2531.
16. Meric M, Willke A, Finke E.J, Evaluation of clinical, laboratory, and therapeutic features of 145 tularemia cases: the role of quinolones in oropharyngeal tularemia. *APMIS*, 116(1), 66-73.
17. Ulu-Kilic A, Gulen G, Sezen F. Tularemia in central Anatolia. *Infection*, 41(2), 391-399.
18. Krishnan P.A. Fungal infections of the oral mucosa. *Indian Journal of Dental Research*, 23(5), 650-659.
19. Balasubramaniam R, Kuperstein A.S, Stoopler E.T. Update on oral herpes virus infections. *Dental Clinic North America*, 58(2), 265-280.
20. Scott D.A, Coulter W.A, Lamey P.J. Oral shedding of herpes simplex virus type 1: a review. *Journal of Oral Pathology & Medicine*, 26(10), 441-447.

21. Kırtak N. Oral Mukozanın Viral Hastalıkları. *Türkiye Klinikleri Dermatology-Special Topics*, 8(4), 39-44.
22. Luzuriaga K, Sullivan JL. Infectious mononucleosis. *New England Journal of Medicine*, 362(21), 1993-2000.
23. Greenspan J.S, Greenspan D, Webster-Cyriaque J. Hairy leukoplakia; lessons learned: 30-plus years. *Journal of Oral & Dental Health*, 22(1), 120-127.
24. Jumaan A.O, Yu O, Jackson L.A. Incidence of herpes zoster, before and after varicella-vaccination-associated decreases in the incidence of varicella, 1992-2002. *The Journal of Infectious Diseases*, 191(12), 2002-2007.
25. Akyol D.T, Utaş S. Postherpetik nevralji ve tedavisi. *Türkderm-Deri Hastalıkları Ve Frengi Arşivi*, 36(4), 298-302.
26. Kost RG, Straus SE. Postherpetic neuralgia--pathogenesis, treatment, and prevention. *The New England Journal of Medicine*, 335(1), 32-42.
27. Dworkin R.H, Gnann J.W, Oaklander A.L. Diagnosis and assessment of pain associated with herpes zoster and postherpetic neuralgia. *The Journal of Pain*, 9(1),37-44.
28. Reynolds SC, Chow AW. Life-threatening infections of the peripharyngeal and deep fascial spaces of the head and neck. *Infectious Disease Clinics of North America*, 21(2) ,557-576.
29. Golpe R, Marin B, Alonso M. Lemierre's syndrome (necrobacillosis). *Postgraduate Medical Journal*, 75(881), 141-144.
30. Ridgway J.M, Parikh D.A, Wright R. Lemierre syndrome: a pediatric case series and review of literature. *American Journal of Otolaryngology*, 31(1), 38-45.
31. Shulman ST, Bisno A.L, Clegg H.W. Clinical practice guideline for the diagnosis and management of group A streptococcal pharyngitis: 2012 update by the Infectious Diseases Society of America. *Clinical Infectious Diseases*, 55(10), 86-102.
32. Kadirova R, Kartoglu HU, Strebel PM. Clinical characteristics and management of 676 hospitalized diphtheria cases, Kyrgyz Republic, 1995. *The Journal of Infectious Diseases*, 181(1), 110-115.
33. Rabeneck L, Popovic M, Gartner S. Acute HIV infection presenting with painful swallowing and esophageal ulcers. *JAMA*, 263(17), 2318-2322.
34. Yalçın A.D, Gürsoy B. Akut Tonsillofarenjitler. *Türkiye Klinikleri Journal of Internal Medical Sciences*, 1(28), 19-28.
35. Kuszniertz G, Uboldi A, Sosa G. Clinical features of the hospitalized patients with 2009 pandemic influenza A (H1N1) in Santa Fe, Argentina. *Influenza Other Respiratory Viruses*, 7(3), 410-417.